

Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

Lausunto

1 (2)

21.01.2014

ÖFPL/64/04.04.00.00/2012

kirjaamo@mmm.fi

Lausuntopyyntöne 4.12.2013 (MMM022:00/2008)

Uuden kalastuslain hallituksen esitysluonnos

Pohjanmaan liitto kiittää maa- ja metsätalousministeriötä saamastaan lausuntopyynnöstä koskien luonnosta hallituksen esitykseksi uudeksi kalastuslaiksi. Pohjanmaan liitto on antanut jo aiemmin yksityiskohtaisemman lausunnon kyseisestä laista sen valmisteluvaiheessa. Pohjanmaan liitto katsoo, että valmisteluvaiheen aikana annetun lausunnon ehdotukset on riittävästi huomioitu nyt lausuntokierroksella olevassa esityksessä uudeksi kalastuslaiksi. Pohjanmaan liitto tuo seuraavassa esille kuitenkin muutamia uuteen kalastuslakiin liittyviä huomioita.

Pohjanmaan liiton mielestä yksi keskeisistä uuden kalastuslain muutoksista liittyy kalatalousalueiden muodostamiseen ja niiden velvollisuuteen laatia käyttö- ja hoitosuunnitelma omalle alueelleen. Uusi kalastuslaki nojaa hyvin pitkälle sen varaan, että tämä järjestelmä toimii suunnitellulla tavalla. Pohjanmaan liitto ei epäile kalatalousalueiden valmiutta tai osaamista käyttö- ja hoitosuunnitelmien laatimisen suhteen. Pohjanmaan liitto haluaa kuitenkin tuoda esille kysymyksen siitä, onko järjestelmässä riittävästi varauduttu siihen, että kaikki alueet eivät pystyiskään tuottamaan sellaista suunnitelmaa, joka täyttää laissa määritellyt sisältövaatimukset ja hyväksymisedellytykset? Varsinkin lain ensimmäisten soveltamisvuosien aikana tähän olisi syytä varautua tarjoamalla riittäviä tuki- ja neuvontapalveluja kalatalousalueiden vastuuhenkilöille. Myös kalatalousalueiden määrittelyssä tulisi ottaa huomioon alueilla jo vakiintuneet ja hyväksi havaitut järjestelyt. Muutoksia ei tulisi tehdä pelkästään muutoksen takia ja sitoutua etukäteen johonkin valtakunnallisesti asetettuun hehtaarilukuun.

Pohjanmaan liitto antoi jo lain valmisteluvaiheessa tukensa yleiselle kalastonhoitomaksuvelvollisuudelle. Velvollisuuden ehdotetaan koskevan myös 65 vuotta täyttäneitä kansalaisia. Tämä asia on Pohjanmaan liiton mielestä saanut jo sen taloudellista merkittävyyttä suuremman huomion. Pohjanmaan liitto kehottaakin maa- ja metsätalousministeriötä harkitsemaan olisiko yli 65-vuotialle mahdollista myöntää jonkinlainen alennus kalastonhoitomaksusta. Se olisi mahdollista toteuttaa varsin pienellä korotuksella yleiseen hoitomaksuun. Pohjanmaan liitto ymmärtää kuitenkin perusteet, jotka lakiesityksessä annettiin kalastonhoitomaksuvelvollisuuden laajentamiselle.

Uuden kalastuslain keskeisin kaupallisia kalastajia koskeva muutos lienee mahdollisuus hakea kaupallisen kalastuksen lupaa ELY-keskuksesta, jos alihyödynneetyllä kalastusalueella kalastusoikeuden haltija ei ole sitä valmis tekemään. Pohjanmaalla tämä kuulostaa varsin epätodennäköiseltä skenaarionalta, mutta Pohjanmaan liitto ymmärtää säädöksen taustalla olevan tavoitteen kaupallisten kalastajien toimintaedellytysten turvaamiseksi. Tärkeää kuitenkin on, että lakiesityksen mukaisesti tämä olisi viimesijainen ja vain poikkeustapauksissa sovellettava keino. Riskinä on, että liian nopea pakkokeinoin turvautuminen johtaa ai-

noastaan entistä vaikeampiin ristiriitoihin kyseisellä kalastusalueella.

Kalastuksen sääntelyyn ja rajoituksiin liittyen Pohjanmaan liitto tukee vaelluska-
lojen elinkierron turvaamiseksi kaavailtuja toimenpiteitä. Tässä yhteydessä on
kuitenkin muistettava, että rannikkovesillä ja sisävesillä ammattiaan harjoittavia
kaupallisia kalastajia kohdellaan tasapuolisesti. Kaupallisten kalastajien määrä
esimerkiksi Pohjanmaan rannikkovesillä on vähentynyt tasaiseen tahtiin kalasta-
jien keski-ikä kasvaessa ja ammatinharjoittamisen toimintaedellytysten heike-
tessä. Pohjanmaan liitto tukee myös uuden kalastuslain tavoitetta määritellä
ammattimaiset pyydykset nykyistä tiukemmin ja varata ne kaupallisten kalasta-
jien käyttöön.

Lakiesityksen yhteydessä arvioidaan kalastonhoitomaksuilla kerättävän 11–12
miljoonan euron kokonaissumman. Tämä luku perustuu aikaisemmin kerättyihin
eri kalastustapojen käyttöä kuvaaviin tilastotietoihin. Pohjanmaan liitto esittää
kysymyksen, onko tätä kokonaissummaa arvioitaessa otettu huomioon, että var-
sinkin lain soveltamisen alkuvaiheessa moni saattaa jättää kalastonhoitomaksun
maksamatta ikään kuin protestina uutta järjestelmää vastaan? Erityisesti 65
vuotta täyttäneiden kohdalla, joilla ei aiemmin vastaavaa velvollisuutta ollut,
tämä on hyvinkin mahdollista. Aiemmin Pohjanmaan liitto toi esille riittävien tu-
ki- ja neuvontapalvelujen tärkeyden lain käyttöönoton yhteydessä. Jotta siihen
olisi riittävästi resursseja, arvioiden kerättävistä kalastonhoitomaksuista täytyy
olla mahdollisimman tarkkoja ja realistisia.

Uuden kalastuslain valmisteluvaiheessa Pohjanmaan liitto toi esille huolensa sii-
tä, onko ELY-keskuksilla valtionhallinnon tuottavuusohjelman säästöjen jälkeen
riittävästi valmiuksia vastata kaikista kalatalouden suunnittelujärjestelmässä
heille asetetuista tehtävistä. ELY-keskusten ja Metsähallituksen välinen tehtä-
vienjako sekä alueellisten kalatalouden yhteistyöryhmien perustaminen osaltaan
varmaan vähentävät ELY-keskusten työtaakkaa. Pohjanmaan liitto kehottaa
maa- ja metsätalousministeriötä kuitenkin tarkkaan seuraamaan, onko ELY-
keskuksille annettu riittävästi resursseja kalatalousviranomaisena toimimiseen.
Yhtä tärkeä kuin lakiuudistuksen sisältö, on sitä soveltavien viranomaisten toi-
mintaedellytykset oman työnsä laadukkaaseen toteuttamiseen.

Olav Jern
Maakuntajohtaja

Kimmo Riusala
Kehittämissuunnittelija